

Dosarul nr. 2r-498/2022
2-20007915-01-2r-25102022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești (S. Bucur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

D E C I Z I E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către avocatul Sergiu Guțu, în interesele Lievei Burcă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Pistol Vasile împotriva Lievei Burcă cu privire la restituirea îmbogățirii nejustificate,

împotriva încheierii din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 21 ianuarie 2020, Pistol Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Lievei Burcă, ulterior concretizată, cu privire la restituirea îmbogățirii nejustificate.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca sediul Florești, acțiunea civilă a fost admisă parțial.

A fost încasat de la Burcă Livia în beneficiul lui Pistol Vasile suma în mărime de 105 642,72 de lei.

A fost încasat de la Burcă Livia în beneficiul lui Vasile Pistol cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat proporțional părții admise din acțiune în mărime de 3 169,28 de lei, cheltuielile de înștiințare a părâtei în mărime de 110 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 800 de lei, în total suma de 8 079,28 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 06 septembrie 2022, avocatul Guțu Sergiu în calitate de reprezentant al apelantei Burcă Livia, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului.

Prin încheierea din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea avocatului Guțu Sergiu în calitate de reprezentant al apelantei Burcă Livia de repunere în termenul de atac al hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 13 decembrie 2021.

A fost restituită ca tardivă cererea de apel depusă de avocatului Guțu Sergiu în calitate de reprezentant al apelantei Burcă Livia.

La 05 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Guțu Sergiu în calitate de reprezentant al Liviei Burcă a depus recurs împotriva încheierii din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu adoptarea unei decizii cu soluționarea problemei privind repunerea în termenul de declarare a apelului (f.d. 102, 102 verso).

În motivarea recursului a invocat că nu a cunoscut despre existența litigiului și a hotărârii adoptate or, a fost plecată peste hotarele țării.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs constată că potrivit materialelor cauzei copia încheierii din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa lui recurenteii la 22 septembrie 2022 (f.d. 97). Astfel, recursul declarat de către avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă, la 05 octombrie 2022, este în termen.

La 25 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de către avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 106).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

Potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii (dacă legea

nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 13 decembrie 2021, Judecătoria Soroca, sediul Florești a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată a Pistol Vasile împotriva Liviei Burcă cu privire la restituirea îmbogățirii nejustificate.

A fost încasat de la Burcă Livia în beneficiul lui Pistol Vasile suma în mărime de 105 642,72 de lei.

A fost încasat de la Burcă Livia în beneficiul lui Vasile Pistol cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat proporțional părții admise din acțiune în mărime de 3 169,28 de lei, cheltuielile de înștiințare a părâtei în mărime de 110 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 800 de lei, în total suma de 8 079, 28 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 06 septembrie 2022, avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă a depus cerere de apel.

Prin încheierea din 21 septembrie 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Bălți a respins cererea de repunere în termen a apelului și a restituit apelantului cererea de apel depusă cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept menționate mai sus și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră corectă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului, cu restituirea apelului, deoarece cererea de apel a fost depusă de către avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă, peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Soroca, sediul Florești a fost pronunțat la 13 decembrie 2021, iar cererea de apel (nemotivată) a fost depusă de către avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă, abia la 06 septembrie 2022.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii

actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a apelului, instanța de recurs subliniază că, Burcă Livia prin cererea data de 03 august 2022 a solicitat Judecătoriei Soroca, sediul Florești eliberarea copiei hotărârii judecătorești (f.d. 82).

Colegiul constată că, în acest context, nu poate constitui motiv întemeiat de omitere a termenului de declarare a apelului afirmațiile recurente precum că, a omis termenul de declarare a apelului așa cum despre hotărârea pronunțată a aflat abia la 11 august 2022, când i-a fost comunicată informația de către executorul judecătoresc, la faza intentării procedurii de executare, adică peste termenul de declarare a apelului. Or, la data de 03 august 2022, Livia Burcă personal a formulat Judecătoriei Soroca, sediul Florești cerere cu privire la eliberarea copiei hotărârii (f.d. 82).

Conform art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, într-o manieră certă și clară prevede termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data recepționării actului judecătoresc.

La materialele cauzei se atestă avizul publicat în ziarul „Actualități Floreștene” ediția nr. 46 (406) din 04 decembrie 2020, prin care Livia Burcă a fost citată pentru ședința de judecată din 09 februarie 2021, ora 09.00, bir. 9, în legătură cu examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Pistol Vasile împotriva Liviei Burcă cu privire la restituirea îmbogățirii nejustificate. La fel, a fost informată că în cazul neprezentării în ședința de judecată, cauza va fi examinată în lipsa acesteia (f.d. 56).

Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Florești a fost pronunțat la 13 decembrie 2021, astfel, termenul de declarare a apelului de 30 zile a început să curgă din ziua imediat următoare zilei 14 decembrie 2021 și a expirat la 12 ianuarie 2022.

Totodată, instanța de recurs reține că, alegațiile recurente precum a aflat despre existența dispozitivului hotărârii din 13 decembrie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, la 03 august 2022, odată în plus atestă nerespectarea obligațiilor procedurale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de îndeplinire a unui act de procedură poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea îndeplinirii actului în termen.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin.(3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții

la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Bălți, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către avocatul Guțu Sergiu, în interesele Liviei Burcă.

Se menține încheierea din 21 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Pistol Vasile împotriva Liviei Burcă cu privire la restituirea îmbogățirii nejustificate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh